

Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar åsatta fyrktal. Dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar mot en tjugonedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden; dock icke i något fall högre än med det fyrktal, som svarar mot bevillning enligt 11 artikeln för 4,000 kronors inkomst eller fastighet af 80,000 kronors taxerad värde.

Stockholm den 27 Januari 1878.

C. E. Hjelm.

N:o 115.

Af Herr **Sven Andersson**: *Om ändring af 11 kap. 1 § Rätttegångsbalken m. fl. dit hörande lagstadganden.*

Vid sista riksdagen väckte jag i denna Kammare motion (N:o 100), som åsyftade att de, som å domarens vägnar utfärda stämningar, skulle 14 dagar före ting eller sammanträde till honom insända stämningslistorna, hvarefter domaren skulle bestämma dagarne för målens handläggning och derom underrätta dem, som utfärdat stämningarne, så tidigt, att parterne hos dem kunde två dagar före tinget erhålla upplysning om tiden för sin inställelse vid rätten.

Jag grundade detta lagförslag på följande skäl: Den för stadgandet i 82 § af Kongl. resolutionen den 17 September 1723 åberopade grund, nemligen de rättssökandes skyldighet att bevista tingspredikan, saknade nu mera full tillämplighet, enär tingspredikan nu endast hålles vid vårtingets början hvarje år, men ej vid de derefter under årets lopp pågående ting eller tingssammanträden. Större delen af de rättsökande har lång väg, ja ofta flera mil att resa till tingsstället; och, i synnerhet då dessa resor in-

träffa under den mörka och kallare årstiden, förorsakar det sådana rättsökande mycket obehag och kostnader att, till följd af det olämpliga lagstadgandet, göra dylika onödiga tingsresor. De, som å första rättegångsdagen infinna sig, och då få sina mål utsatta till en annan dag, måste antingen stanna kvar på tingsstället eller återvända hem. Stanna de kvar, finnes nästan aldrig nattherberge för dem alla, utan måste de flesta ligga, äfven under kalla vinternätter, i uthus, stallar eller lador, och derigenom kanske ådraga sig svåra sjukdomar.

I utlåtandet N:o 17 hemställde sistlidne Riksdags Lag-Utskott att min motion måtte lemnas utan afseende; hvilken hemställan vann Kamrarnes bifall.

Utskottet anförde egentligen blott ett skäl för sin hemställan, nemligen att "i många trakter, särdeles af de norra orterna, postgången ej torde vara så inrättad, att stämningslistorna inom loppet af 12 dagar kunde till domaren insändas och derefter åter tillhandakomma vederbörande". Då detta skäl ej kan fränkännas betydelse, har jag i enlighet dermed uppställt mitt nya förslag.

Det är sant, såsom Utskottet uppgaf, att mitt förslag ej blifver till gagn för de parter i brottmål, der stämningen uttagits senare än 14 dagar före tingets början; men detta bör ej hindra att mitt förslag likväl antages, då det är till obestridlig nytta för en mängd andra rättsökande.

Lag-Utskottets förmenande, att den af mig påpekade olägenheten minskas genom stadgandet i Kongl. resolutionen den 16 Mars 1739, att häradshöfding först skall "afhjelpa de långvägade", är deremot alldeles oriktigt; hvilket kan bestyrkas genom mångas intyg. Och, om äfven en och annan domhafvande i detta afseende vidtagit anordningar till lättnad och bekvämlighet för de rättsökande, så är detta dock icke förhållandet med mängden af domhafvandena.

Lika med Utskottet anser jag det vara olämpligt att stadga, det stämningar endast skola utfärdas af domhafvanden, hvadan jag ej heller framställt något derom.

Då jag sedan sista riksdagen från en mängd personer, boende i nästan alla delar af landet, erhållit både skriftliga och muntliga uppmaningar att ännu en gång framlägga min motion för Riksdagen, har jag ansett mig böra tillmötesgå denna begäran, så mycket hellre som jag vet att den fattiges väl, om mitt förslag antages, kommer att i hög grad befrämjas.

De rättsökande tillskyndas genom den nu i detta ämne gällande lagstiftningen betydliga ekonomiska förluster. Inom landet finnas något öfver 300 häradsrätter och i enhvar af dem kan numera, efter det Kongl. förordningen den 17 Maj 1872 utkommit, det anses att sammanträde hålles ungefärligen 5 gånger om året, hvilket gör 1,500 sammanträden per år. Vid

hvarje sammanträde kan man med säkerhet antaga, att minst 20 rättsökande (parter och vittnen) icke blifva expedierade på första rättegångsdagen, utan återvända hem, för att en annan dag å nyo infinna sig. Deraf följer, att ej mindre än 30,000 personer årligen måste göra dessa onödiga och ofta högst besvärliga tingsresor, hvarigenom alltså årligen gå förlorade minst 30,000 dagsverken, hvilka efter 1 krona 50 öre stycket utgöra en summa af 45,000 kronor.

Dagtraktamentet för hvarje person kostar härvid minst 2 kronor, hvilket gör 60,000 “

Enär hvar och en af dessa tingssökande kan anses hafva öfver hufvud minst två mil till tingsstället, hvilket blifver för en hvar 4 mil fram och åter, följer deraf, att dessa 30,000 personer måste onödigtvis resa 120,000 mil pr år, hvilket, enär skjutsen kostar 1 krona 60 öre milen, alltså motsvarar 192,000 kronor.

Årliga förlusten blifver således minst 297,000 kronor.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anföra, och då det är af vigt, att en lag i den af mig antydda syftning skyndsamt utfärdas, får jag vördsamt föreslå,

det Riksdagen ville för sin del besluta att, med ändring af stadgandena i *dels* 11 kap. 1 § Rättegångsbalken, *dels* 82 § af Kongl. resolutionen den 17 September 1723 (hvilket lagrum i de vanliga lagbokseditionerna är infördt under 11 kap. 1 § Rättegångsbalken) och *dels* Kongl. förordningen den 17 Maj 1872, angående ändring af gällande bestämmelser om häradsting, stadgas:

Såvidt ske kan skola de, som å domarens vägnar utfärda stämningar, 14 dagar före ting eller sammanträde till honom insända stämningslistorna, hvarefter domaren skall bestämma dagarne för deri upptagna måls handläggning och derom, såvida postbefordringen eller andra lokala omständigheter ej lägga hinder i vägen derför, underrätta dem, som utfärdat stämningarne, så tidigt, att parterna och vittnen hos dem kunna två dagar före tinget eller sammanträdet erhålla upplysning om tiden för sin inställelse vid rätten.

Jag anhåller vördsamt, att Lag-Utskottet i anseende till frågans stora vigt, särdeles för de många fattige rättsökande, täcktes, i fall ordalydelsen i mitt förslag skulle anses i något afseende felaktig, hafva godheten närmare omändra detsamma, så att det af mig antydda syftsmål må vinnas.

Stockholm den 26 Januari 1878.

S. Andersson
från Norra Luggude.